

UDC Classification: 334.71

JEL Classification: C19

BUSINESS ACTIVITY OF ENTERPRISES: ANALYTICAL REVIEW**ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Alla A. Balan, PhD in Economics, Associate Professor
Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine

ORCID: 0000-0002-2017-8813

Email: allabalan@ukr.net

Olga A. Yankovska

Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine

Researcher ID: M-3831-2018

ORCID: 0000-0003-3861-5193

Email: holly@ukr.net

Received 07.05.2018

Балан А.А., Янковська О.А. Ділова активність підприємств: аналітичний огляд. Оглядова стаття.

У статті проведено аналітичний огляд та охарактеризована ділова активність трьох підприємств, що є суб'єктами малого бізнесу сфери послуг України. Наведено питому вагу реалізованих послуг у ринкових цінах підприємств України за 2 квартал 2017 року, виявлено найбільші сектори серед них. Проведено аналіз діяльності цих підприємств, а саме: горизонтальний та вертикальний аналіз балансу, розрахунок темпів приросту, показників рентабельності, оборотності, фінансової незалежності, наведено динаміку дебіторської заборгованості та запасів у діаграмах порівняння у вигляді циліндричних гістограм та гістограм з групуванням за період з 2014 по 2016 роки. У статті на підставі розрахунків здійснена оцінка можливостей щодо подальшого розвитку підприємств, що досліджуються.

Ключові слова: підприємства малого бізнесу, фінансовий аналіз діяльності

Balan A.A., Yankovska O.A. Business activity of enterprises: analytical review. Review article.

The article provides an analytical review and describes the business activity of three enterprises that are subjects of small business in the sphere of services of Ukraine. The share of services sold at market prices of Ukrainian enterprises for the 2nd quarter of 2017 is given; the largest sectors among them are identified. The analysis of the activity of these enterprises is carried out, namely: horizontal and vertical analysis of the balance, calculation of growth rates, indexes of profitability, turnover, financial independence, the dynamics of accounts receivable and inventories in the comparison diagrams in the form of cylindrical histograms and histograms with grouping for the period from 2014 to 2016 years is presented. In the article on the basis of calculations, an assessment was made of the possibilities for further development of enterprises that investigate.

Keywords: small business enterprises, financial analysis of activity

Потреба в систематичному аналізі діяльності підприємств, моніторингу їх ділової активності зумовлена непередбаченими змінами у процесі їх поточної діяльності та необхідністю оцінки конкурентного середовища. Такий аналіз дає змогу своєчасно зорієнтуватись у кризовій ситуації, продіагностувати потенціал підприємства орієнтовано на результати аналізу діяльності інших підприємств. Відтак, аналітичний огляд ділової активності ряду підприємств України за період з 2014 по 2016 рр. є актуальним з точки зору отримання загальної інформації про фінансовий стан підприємств, їх спроможність до виживання і розвитку в край важкий для країни період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням фінансового аналізу діяльності підприємств присвячено багато праць наукового і навчального характеру, зокрема, Азарової А.О., Рузакової О.В. [1], Волощук Л.О. [2], Безбородової Т.В. [3], Коломієць Н.О., Павліченко В.М. [4], Крамаренко Г.О. [5], Савицької Г.В. (Savutska, H. V., 2018) [6] та інших науковців. Із результатами аналізу можна ознайомитись в окремих публікаціях про результати досліджень [7], в офіційних виданнях Державної служби статистики України [8] тощо. Але, інформація є розрізною і узагальненою, що не дає можливості реальної оцінки стану ділової активності підприємств, їх спроможності до виживання і розвитку.

Метою статті є представлення результатів аналітичного огляду ділової активності ряду промислових підприємств України за період з 2014 по 2016 р.р., оцінки їх можливостей щодо подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для структури ВВП України по галузях характерною рисою є швидко зростаюча частка сфери послуг. Найбільшими секторами сфери послуг в Україні є транспорт, складське господарство, торгівля і ремонт автомобілів, інформація і телекомунікація, операції з нерухомим майном. Найменшими – мистецтво, спорт, розваги, відпочинок, інші послуги [8]. Це можна побачити на рис. 1.

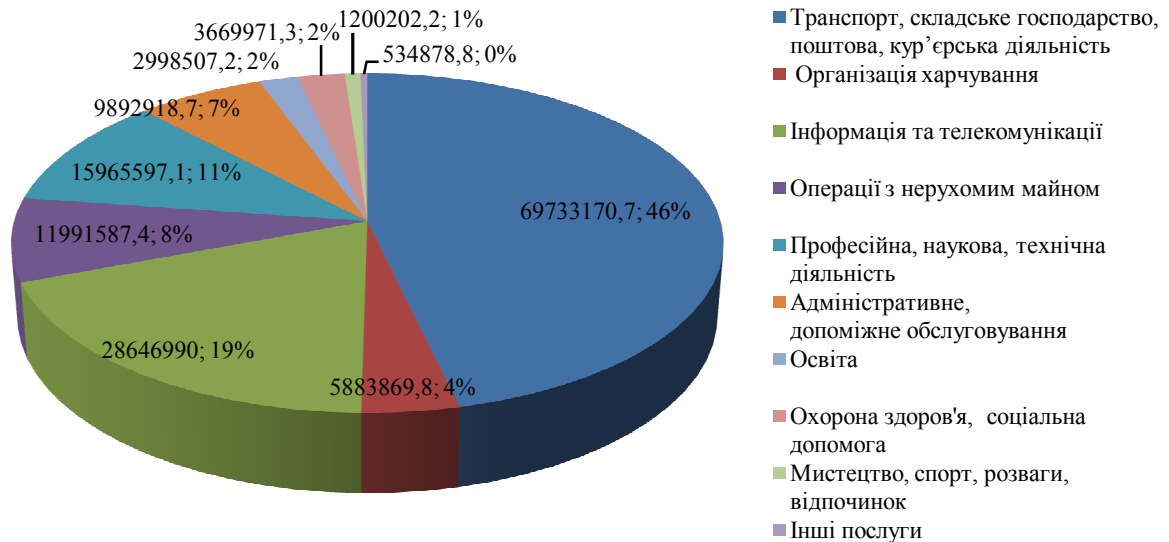

Рис. 1. Питома вага реалізованих послуг у ринкових цінах, тис. грн. за 2 квартал 2017

Джерело: складено авторами за матеріалами [8]

У дослідженні були використані дані 3 підприємств – суб'єктів малого бізнесу сфери послуг. Їх загальна характеристика наведена у таблиці. Характеристика діяльності підприємств наведена в табл. 1 та табл. 2.

Таблиця 1. Характеристика досліджуваних підприємств

Характеристика об'єктів дослідження	Підприємство		
	А	Б	В
Організаційно-правова форма	ПАТ	ПАТ	ТОВ
Строк безперервної діяльності	19 років	22 роки	11 років
Місцезнаходження	Вінниця	Гайсин	Одеса
Вид діяльності за КВЕД	– 45.11. торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами; – 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель; – 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.	68.20. надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.	– 33.20 Виробництво контрольно-вимірювальних приладів; – 50.30 Оптова торгівля автомобільними деталями та приладами.
Джерело інформації	Фінансова звітність підприємства (спрощені форми 1-м, 2-м)	Фінансова звітність підприємства (спрощені форми 1-м, 2-м)	Фінансова звітність підприємства (спрощені форми 1-м, 2-м)
Кількість працюючих (середня), осіб	2014 – 8 осіб, 2015 – 7 осіб, 2016 – 6 осіб	2014 – 4 особи, 2015 й 2016 – 3 особи	2014-2016 – 1

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Валюта балансу зростає у підприємств А та Б на протязі усього досліджуваного періоду (на 34,38%; 14,08% й 6,72%; 28,82% відповідно) та у підприємства у 2015 році (на 18,56%), що свідчить про розширення обсягів господарської діяльності підприємств. Зниження темпу приросту валюти балансу на 51,4% у підприємства В пов'язано з зниженням обсягів господарської діяльності. Майже для усіх підприємств характерне зростання чистого доходу від реалізації (у підприємства А на 125,66% та 26,41%, у підприємства Б на 3,71% та 48,81%, у підприємства В на 39,44%) за винятком зниження у 2016 році на 32,8 тис. грн. або на 38,82% у порівнянні з попереднім періодом (підприємство В).

Таблиця 2. Горизонтальний аналіз валюти балансу та звіту про фінансові результати

Показник	Підприємство А			Підприємство Б			Підприємство В		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Вартість майна підприємства (валюта Балансу), тис. грн.	4772,2	6412,9	7316	244,2	260,6	335,7	36,1	42,8	20,8
Темп приросту, %	–	34,38	14,08	–	6,72	28,82	–	18,56	-51,4
Валовий дохід, тис. грн.	1809,5	4083,4	5161,8	231,9	240,5	357,9	60,6	84,5	51,7
Темп приросту, %	–	125,66	26,41	–	3,71	48,81	–	39,44	-38,82
Інші операційні доходи, тис. грн.	143,9	554,6	705,1	–	32,4	–	–	–	–
Темп приросту, %	–	285,41	27,14	–	100	-100	–	–	–
Інші доходи, тис. грн.	104,5	0,2	–	–	–	–	–	–	–
Темп приросту, %	–	-99,81	-100	–	–	–	–	–	–
Собівартість реалізованих послуг, тис. грн.	1174,1	1499,6	3872,4	94,5	166,7	175	19,9	21,2	5,6
Темп приросту, %	–	27,72	158,23	–	76,4	4,98	–	6,53	-73,58
Валовий прибуток, тис. грн.	635,4	2583,8	1289,4	137,4	73,8	182,9	40,7	63,3	46,1
Темп приросту, %	–	306,64	-50,1	–	-46,29	147,83	–	55,53	-27,17
Інші операційні витрати, тис. грн.	2751,6	2864,6	2005,9	118,5	136	179,3	45,7	61,1	47,4
Темп приросту, %	–	4,11	-29,98	–	14,77	31,84	–	33,7	-22,42
Інші витрати, тис. грн.	104,4	–	–	–	–	1,8	–	–	13,2
Темп приросту, %	–	-100	–	–	–	100	–	–	100
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	(1972,2)	274	(11,4)	18,9	(29,8)	1,8	(5)	2,2	(14,5)

Джерело: складено автором за матеріалами [9]

У підприємств А, Б (у 2016 році), В (у 2015 році) темпи росту виручки від реалізації перевищують темпи росту валюти балансу, що свідчить про зростання економічного потенціалу виручки, збільшення ефективності використання ресурсів (зростання доходів від кожної гривні вкладеної в вартість майна підприємств). Темп приросту валового прибутку знижується у 2016 році у підприємств А та В, що пов'язано з збільшенням питомої собівартості, але у підприємства Б він зростає після спаду у 2015 році, що пов'язано з зниженням питомої собівартості. Але не зважаючи на це у 2014 та 2016 роках підприємства отримали збиток (підприємство А та підприємство В) та у 2015 підприємство Б. Негативне чи низьке значення фінансового результату свідчить про необхідність пошуку шляхів зниження витрат та підвищення доходів підприємств для досягнення ефективності діяльності та виконання «золотого правила економіки».

Обрана група підприємств вже тривалий строк проваджує безперебійну діяльність. Але, протягом періоду, що аналізується, спостерігається погіршення їх фінансового стану. З метою аналізу ситуації виконано вертикальний аналіз їх фінансової звітності, результати якого наведені нижче (табл. 3), та горизонтальний аналіз (табл. 4).

Метою вертикального аналізу є виявлення змін питомої ваги господарських засобів та джерел їх виникнення серед досліджуваних підприємств на протязі 2014-2016 року. Серед підприємств простежується тенденція до зниження питомої ваги необоротних активів на протязі 2014-2016 років. Найбільша питома вага активів підприємства Б сконцентрована у необоротних активах, а саме в основних засобах, що свідчить про їх тяжку структуру, а відтак, не високий рівень ліквідності та фінансової стійкості підприємства, наслідком тяжкої структури активів є значні накладні витрати й висока чутливість до змін виручки. У підприємства А необоротні активи переважають над оборотними лише у 2014 році, що свідчить про незначне збільшення ліквідності у наступних роках. У підприємства В невелика питома вага необоротних активів, що свідчить про формування достатньо мобільної структури активів, яка прискорює оборотність засобів підприємства. Зношеність основних засобів складає у підприємства А 1607,9 тис. грн., 1741,5 тис. грн., 1873,5 тис. грн.; у підприємства Б 557,1 тис. грн., 572 тис. грн., 584,3 тис. грн.; у підприємства В 25,6 тис. грн., 26,5 тис. грн., 28,3 тис. грн. що є негативною тенденцією. Станом на 2016 рік необоротні активи підприємств складають 41,9%; 76,56%; 8,7% відповідно. На оборотні активи припадає решта 58,1%; 23,44%; 91,4% відповідно. Серед пасивів переважають поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги (105,4%; 99,2%; 92,8%) та

непокритий збиток (72%; 49,3%; 43,3%) у підприємства А; додатковий капітал (69,7%; 65,3%; 50,7%) та інші поточні зобов'язання (18,7%; 33,3%; 47,2%) у підприємства Б; зареєстрований капітал (103,9%; 87,6%; 180,3%) та непокритий збиток у підприємства В склав 14,5 тис. грн., 12,3 тис. грн., 26,8 тис. грн., що у відсотках відповідно 40,2%; 28,7%; 128,8 %.

Таблиця 3. Вертикальний аналіз балансу

Показник	Підприємство А						Підприємство Б						Підприємство В					
	2014		2015		2016		2014		2015		2016		2014		2015		2016	
	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%	т. грн.	%
Необоротні активи	2615,4	54,8	3185,3	49,7	3066,4	41,9	225,7	92,4	238,2	91,4	257	76,56	5,4	15	3,6	8,4	1,8	8,7
Поточні активи	2156,8	45,2	3227	50,3	4249,6	58,1	1850	7,6	22,4	8,6	78,7	23,44	30,7	85	39,2	91,6	19,0	91,4
Власний капітал	-1506,5	-31,6	-1229,3	-19,2	-1240,1	-16,95	196,9	80,6	167,1	64,1	168,9	50,31	23,0	63,7	25,2	58,9	10,7	51,4
Поточні зобов'язання	6278,7	131,6	7641,6	119,2	8556,1	116,95	47,3	19,4	93,5	35,9	166,8	49,69	13,1	36,3	17,6	41,1	10,1	48,6

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Таблиця 4. Горизонтальний аналіз (абсолютне й відносне відхилення)

Показник	Підприємство А				Підприємство Б				Підприємство В			
	2015-2014		2016-2015		2015-2014		2016-2015		2015-2014		2016-2015	
	Т. грн.	%	Т. грн.	%	Т. грн.	%	Т. грн.	%	Т. грн.	%	Т. грн.	%
Необоротні активи	569,9	121,79	-118,9	96,27	12,5	105,54	18,8	107,89	-1,8	66,67	-1,8	50
Поточні активи	1070,2	149,62	1022,6	131,69	3,9	121,08	56,3	351,34	8,5	127,69	-20,2	48,47
Власний капітал	277,2	81,6	-10,8	100,88	-29,8	84,87	1,8	101,08	2,2	109,57	-14,5	42,46
Поточні зобов'язання	1362,9	121,7	914,5	111,97	46,2	197,67	73,3	178,4	4,5	134,35	-7,5	57,39

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

По відношенню до попередніх років активи підприємств зростають за винятком підприємства В (2016 рік). Це свідчить про зростання потенціалу підприємств генерувати прибуток, бо сума активів, що приймає участь у виробничому, інвестиційному та фінансовому процесі росте. Сума грошових коштів у гривні постійно коливається як на розрахунковому рахунку, так і в касі, що нормально для будь-якого підприємства. На початку досліджуваного періоду, в 2014 році сума дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги становила 770,6 тис. грн., 3,1 тис. грн., 5,9 тис. грн. відповідно у підприємств А, Б, В. У наступні роки цей показник коливається у всіх підприємств, його зменшення сприятливо впливає на фінансові витрати, бо зникає необхідність залучати додаткові кошти. З усіх підприємств особливо виділяється підприємство А (спостерігається стрімке зростання запасів, що свідчить про розвиток підприємства і зростання обсягів послуг, що надаються; та дебіторської заборгованості, що свідчить про те, що підприємство використовує для авансування своїх покупців комерційний (товарний) кредит, що приводить до зниження ліквідності та погіршенню фінансового стану у 2016 році). Але висока доля дебіторської заборгованості у активі балансу вплинула на стабільність фінансового стану підприємства А. В усіх підприємствах спостерігається активне сальдо заборгованості (сумарна дебіторська заборгованість перевищує кредиторську), що свідчить про надання підприємствами своїм покупцям безоплатних комерційних кредитів у розмірі, що перевищує кошти, отримані у вигляді відстрочок платежів комерційним кредиторам або про розрахунки з післяоплатою.

Зареєстрований капітал та додатковий капітал залишаються незмінними у трьох підприємств на протязі досліджуваного періоду (підприємство В не володіє додатковим капіталом). Усі підприємства не формують резервів майбутніх витрат і платежів. Сума доходів майбутніх періодів залишаються стабільними, бо підприємства не розпоряджається доходами майбутніх періодів на протязі досліджуваного періоду. Довгострокові зобов'язання відсутні також. Сума короткострокових зобов'язань у підприємств А, Б зростає, що негативно впливає на ліквідність; у підприємства В вона зростає лише до 2015 року включно. У 2014 році вартість усіх пасивів становила 4772,2 тис. грн., 244,2 тис. грн., 36,1 тис. грн. у підприємств А, Б та В відповідно. У наступні роки у підприємств А та Б спостерігається приріст пасивів, але у підприємства В він лише до 2015 року включно, що свідчить про збільшення фінансових ресурсів підприємств.

На рис. 2 наведено динаміку кількості запасів за 3 роки у досліджуваних підприємств.

З рисунка можна побачити, що кількість запасів зростає на протязі всього періоду у підприємства А, що в абсолютному виразі складає 1231,1 тис. грн. та 651,7 тис. грн. та у відносному виразі – темп росту 300,83% та 135,34%; темп приросту 200,83% та 35,34%. У підприємств Б запаси спочатку зменшуються, а потім у 2016 збільшуються, що в абсолютному виразі складає -0,4 тис. грн. та 54,6 тис. грн. та у відносному виразі – темп росту 88,24% та 1920%; темп приросту -11,76% та 1820%. У підприємства В запаси зменшуються на протязі всього періоду (використовуються в поточній діяльності), що в

абсолютному виразі складає -3,5 тис. грн. та -1,8 тис. грн. та у відносному виразі – темп росту 79,17% та 86,47%; темп приросту -20,83% та -13,53%.

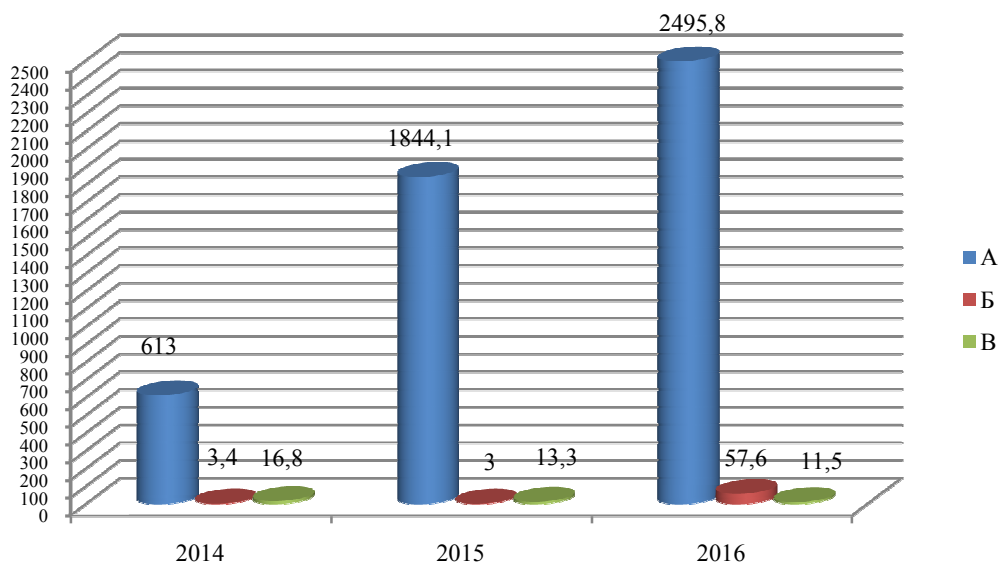

Рис. 2. Діаграма порівняння кількості запасів, тис. грн.

Джерело: власна розробка авторів

На рис. 3 наведено динаміку сумарної дебіторської заборгованості (за товари, роботи та послуги, розрахунки з бюджетом, інша поточна) за 3 роки.

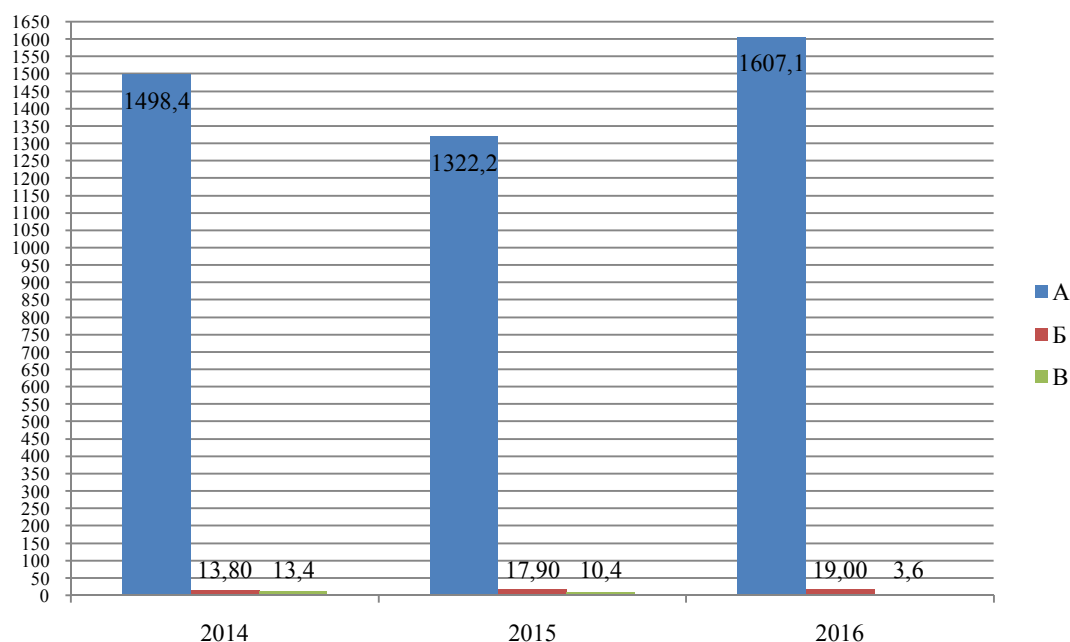

Рис. 3. Динаміка дебіторської заборгованості, тис. грн.

Джерело: власна розробка авторів

У 2014 році дебіторська заборгованість складала 1498,4 тис. грн.; 13,8 тис. грн.; 13,4 тис. грн. У 2015 її обсяг скоротився лише у 2 підприємств (А та В). У 2016 спостерігається її зростання у А та Б. Абсолютне відхилення складало у підприємства А -176,2 тис. грн. та 284,9 тис. грн. (зростає за рахунок з'явлення нових боргів покупців), у підприємства Б 4,1 тис. грн. та 1,1 тис. грн., у підприємства В -3 тис. грн. та -6,8 тис. грн. (тенденція до зниження, що пов'язано з погашенням боргів покупців). Темп росту склав у підприємства А 88,24% та 121,55%, у підприємства Б 129,71% та 106,15%, у підприємства В 77,61% та 34,62%. Темп приросту склав у підприємства А -11,76% та 21,55%, у підприємства Б 29,71% та 6,15%, у підприємства В -22,39% та -65,38%.

Характеристика стану підприємств малого бізнесу за 3 роки наведено в таблицях 5, 6, 7.

Таблиця 5. Показники рентабельності

Рентабельність:	Підприємство А			Підприємство Б			Підприємство В		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
– продукції (послуг), %	-109	6,7	-0,22	8,15	-12,4	0,5	-0,08	0,03	-0,28
– сукупних активів, %	-41,3	4,27	-0,16	7,74	-11,4	0,54	0,14	0,05	0,7
– власного капіталу, %	379	-20,1	0,9	9,17	-16,4	1,07	0,22	0,09	0,8
– виробництва, %	-50,2	6,28	-0,19	8,87	-9,8	0,51	-0,08	0,03	-0,27

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Рентабельність власного капіталу характеризує % прибутковості власного капіталу й є критерієм ефективності інвестування коштів власників у підприємство (зростає у 2014 та 2016 (рентабельність інвестицій, що реінвестовані у підприємство, була позитивною), знижується у 2015 (негативні значення пов'язані з фінансовим результатом до оподаткування й чистим (прибутком) збитком)). Рентабельність продукції (послуг) – характеризує вигідність виробництва продукції (послуг), які реалізується даним підприємством (підприємство А та підприємство В – у 2014 та 2016 зниження, підприємство Б – зниження у 2015). Рентабельність сукупних активів показує ефективність використання всього наявного майна підприємства (нечітка тенденція). Рентабельність власного капіталу показує ефективність використання активів, створених за рахунок власних коштів (однакова тенденція до зниження у 2015 та зростання в 2016).

Таблиця 6. Показники оборотності

Показники	Підприємство А			Підприємство Б			Підприємство В		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Коефіцієнт оборотності готової продукції	2,6	3,9	2,9	–	–	–	–	–	–
Коефіцієнт оборотності запасів	1,9	3,3	2,4	68,2	75,2	11,8	3,6	5,6	4,2
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	0,7	1,5	1,4	11,5	11,8	7,1	1,97	2,4	1,8

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

З таблиці можна побачити, що для усіх підприємств характерне зростання коефіцієнтів на протязі 2014 та 2015 років та зниження на протязі 2015 та 2016 років. Коефіцієнт оборотності запасів показує кількість оборотів запасів й дозволяє виявити резерви зростання надання послуг (у даному випадку). Зниження цього показника означає відносне зростання запасів, яке негативно впливає на фінансовий стан підприємства (це характерно для 2016 року). Коефіцієнт оборотності оборотних активів показує скільки грошових одиниць приносить одиниця оборотних активів. Коефіцієнт оборотності готової продукції показує швидкість обороту готової продукції. Збільшення коефіцієнту означає зростання попиту на продукцію підприємства, а зменшення – затороварення готової продукції у зв'язку із зниженням попиту (підприємство А).

Таблиця 7. Фінансова незалежність

Показники	Підприємство А			Підприємство Б			Підприємство В		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Фінансової незалежності (концентрації власного капіталу)	-0,1	-0,24	-0,18	0,83	0,72	0,56	0,64	0,61	0,56

Джерело: складено авторами за матеріалами [9]

Коефіцієнт фінансової незалежності показує, яка саме частина активів підприємства (фірми, товариства) сформована за рахунок власних джерел коштів підприємства. У більшості досліджуваних підприємств цей коефіцієнт коливається в діапазоні 0,56-0,83. Можна побачити тенденцію до його зниження, що свідчить про можливість втрати платоспроможності за умови обмеженості доступу до короткострокових зобов'язань.

Висновки

У статті було проаналізовано діяльність 3 підприємств малого бізнесу та надано оцінку можливостей їх подальшого розвитку. На основі результатів дослідження стану цих підприємств сфери послуг виявлено, що на протязі трьох років для них було характерно зниження середньої кількості працівників або її збереження, збільшення чистого доходу від реалізації послуг, але при цьому підприємства отримали збиток, що пояснюється нестабільною економічною ситуацією й збільшенням питомої собівартості. Для подальшого успішного розвитку підприємствам слід врахувати чинники, що сприяли цьому, розробити дерево цілей і рішень, вести управлінський облік, щоб виявити збиткові напрями діяльності.

Abstract

Entry: The need for a systematic analysis of the activities of enterprises, monitoring their business activity is due to unforeseen changes in the process of their current activities and the need to assess the competitive environment. Such an analysis allows you to timely navigate in a crisis, to diagnose the enterprise's potential focused on the results of analysis of the activities of other enterprises. Therefore, the analytical review of the business activity of a number of Ukrainian enterprises for the period from 2014 to 2016 years is relevant from the point of view of obtaining general information on the financial condition of enterprises and their ability to survive and develop in a period extremely difficult for the country. The goal of the article is in the presentation of the results of the analytical review of business activity number of enterprises of Ukraine for the period from 2014 to 2016 years, to assess their opportunities for further development. The analysis of the activity of these enterprises carried out, namely: horizontal and vertical analysis of the balance, calculation of growth rates, indexes of profitability, turnover, financial independence, the dynamics of accounts receivable and inventories for the period from two thousand fourteen to two thousand sixteen years presented. Based on calculations, an assessment was made of the possibilities for their further development. Discussion: Based on the results of a study of the state of these enterprises in the sphere of services revealed that for three years they were characterized by the decrease or saving in the average number of workers, the increase in net income from sales of services, but the enterprise received a loss, due to the unstable economic situation and an increase in unit costs. For the further successful development of enterprises should consider the factors, which contribute this, develop a tree of goals and decisions, lead the management accounting to identify unprofitable activities.

Список літератури:

1. Азарова А.О. Математичні методи та моделі оцінювання фінансового стану підприємства: монографія / А.О. Азарова, О.В. Рузакова. – В.: ВНТУ, 2010. – 172 с.
2. Волощук Л.А. Финансовый анализ / Л.А. Волощук, М.А. Юдин. – К.: «Освіта України», 2012. – 328 с.
3. Безбородова Т.В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану / Т.В. Безбородова // Економіка. Управління. Інновації. – 2014. – Вип. 1 (11). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/eui_2014_1_9.pdf.
4. Коломієць Н.О. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством / Н.О. Коломієць, В.М. Павліченко, О.П. Коломієць // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2017. – № 185. – С. 223–230.
5. Крамаренко Г.О. Финансовый менеджмент / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 518 с.
6. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая. – М.: ИНФРА-М, 2018. – 378 с.
7. Ділова активність промислових підприємств Львівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/promYslovist_%20dovidnYk\(1\).pdf](http://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/promYslovist_%20dovidnYk(1).pdf).
8. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. SMIDA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smida.gov.ua>.

References:

1. Azarova, A.O., & Ruzakova O.V. (2010). Mathematical methods and models of evaluation of the financial condition of the enterprise. Vinnytsia: VNTU [in Ukrainian].
2. Voloshchuk, L.A., & Yudin, M.A. (2012). The financial analysis. Kyiv: Osvita Ukrainy [in Russian].
3. Bezborodova, T.V. (2014). Essence and need for financial analysis. Ekonomika. Finansy. Innovatsii, 1 (11). Retrieved from: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/eui_2014_1_9.pdf [in Ukrainian].
4. Kolomiiets, N.O., Pavlichenko, V.M., & Kolomiiets, O.P. (2017). Methodological aspects of assessing the financial condition as the basis for effective enterprise management. Visnyk Kharkivskogo natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskogo hospodarstva imeni Petra Vasylenska, 185, 223-230 [in Ukrainian].
5. Kramarenko, H.O., & Chorna, O.Ye. (2016). Financial management. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].

6. Savutska, H.V. (2018). Analysis of the economic activity of the enterprise. M: INFRA-M [in Russian].
7. Business activity of industrial enterprises of the Lviv region. Retrieved from [http://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/prom_Yslovist_%20dovidnYk\(1\).pdf](http://loda.gov.ua/upload/users_files/22/upload/prom_Yslovist_%20dovidnYk(1).pdf). [in Ukrainian].
8. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>. [in Ukrainian].
9. SMIDA. Retrieved from: <https://smida.gov.ua>. [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Балан А. А. Ділова активність підприємств: аналітичний огляд / А. А. Балан, О. А. Янковська // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2018. – № 2 (4). – С. 15-22. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No2/15.pdf>

Reference a Journal Article:

Balan A. A. Business activity of enterprises: analytical review / A. A. Balan, O. A. Yankovska // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2018. – № 2 (4). – С. 15-22. – Retrieved from <http://economics.opu.ua/ejopu/2018/No2/15.pdf>

